

3836653 PHPH/M : MAJOR : สุขศึกษา : วท.ม. (สาธารณสุขศาสตร์)

KEY WORD : โปรแกรมทันตศึกษา/ พฤติกรรมการป้องกันโรค/ ความสามารถตนเอง/
แรงสนับสนุนทางสังคม/ นักเรียนประถมศึกษา

ธงชัย ปรีชา : การเปรียบเทียบประสิทธิผลของโปรแกรมทันตศึกษา 3 รูปแบบ ในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการป้องกันโรคฟันผุและโรคเหงือกอักเสบ ในนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ (THE COMPARATIVE STUDY OF THE EFFECTIVENESS OF THREE DENTAL HEALTH EDUCATION PROGRAMS FOR IMPROVING DENTAL CARIES AND GINGIVITIS PREVENTIVE BEHAVIOR AMONG THE SIXTH GRADE STUDENTS IN HANGDONG DISTRICT, CHIANG MAI PROVINCE) กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : ธานีรัฐ วโรทัย, ว.บ., M.A., Dr.P.H. สุปรียา ตันสกุล, ค.บ., ค.ม. อุทัยวรรณ กาญจนกามล, ท.บ., C.D.P.H., M.P.H อัญชลี คุชฎีวรรณ, ท.บ., D.D.P.H., M.Sc. 450 หน้า. ISBN 974-588-977-6

การศึกษาแบบกึ่งทดลองครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาถึงประสิทธิผลของโปรแกรมทันตศึกษา 3 รูปแบบ ในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการป้องกันโรคฟันผุและ โรคเหงือกอักเสบในนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งคัดเลือกโรงเรียนและกลุ่มตัวอย่างแบบง่าย โดยแบ่งกลุ่มเป็นกลุ่มทดลองที่ 1 ซึ่งได้รับโปรแกรมทันตศึกษาที่ทันตบุคลากรใช้เป็นประจำ กลุ่มทดลองที่ 2 ได้รับโปรแกรมทันตศึกษาที่ประยุกต์ทฤษฎีความสามารถตนเอง กลุ่มทดลองที่ 3 ได้รับโปรแกรมทันตศึกษา ที่ประยุกต์ทฤษฎีความสามารถตนเองร่วมกับแรงสนับสนุนทางสังคมจากพ่อแม่ และกลุ่มเปรียบเทียบจำนวน 40 คน ไม่ได้รับโปรแกรมใด ๆ ทั้งสิ้น ให้ความการศึกษาระหว่างเดือน มกราคม ถึง มีนาคม 2539 เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม แบบตรวจสภาวะสุขภาพช่องปากและแบบบันทึก ในคู่มือการดูแลทันตสุขภาพด้วยตนเอง ใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวน (One-Way ANOVA), เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย ภายในกลุ่ม (Paired t-test) และหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient)

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มทดลองที่ 3 มีการเปลี่ยนแปลง ความรู้ เจตคติ การรับรู้ความสามารถตนเอง ความคาดหวังในผล การปฏิบัติตนที่ถูกต้อง ปริมาณคราบจุลินทรีย์ สภาวะเหงือกอักเสบ และระดับการเปลี่ยนสีของอาหารเลี้ยงเชื้อแบคทีเรียจากน้ำลาย ดีขึ้นกว่าก่อนการทดลองและดีขึ้นกว่า กลุ่มทดลองที่ 1, 2 และกลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < 0.01$) นอกจากนี้กลุ่มทดลองที่ 3 มีการเปลี่ยนแปลงความถี่ในการแปรงฟันที่ถูกวิธี และความถี่ในการใช้ไหมขัดฟันที่ถูกวิธี ดีขึ้นกว่าก่อนการทดลองและดีขึ้นกว่า กลุ่มทดลองที่ 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < 0.05$) ในการศึกษาถึงความรู้ เจตคติ การรับรู้ความสามารถตนเอง ความคาดหวัง การปฏิบัติตนที่ถูกวิธีพบว่ามีความสัมพันธ์ ในทิศทางลบกับ ปริมาณคราบจุลินทรีย์และสภาวะเหงือกอักเสบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < 0.01$) ผลการศึกษานี้ชี้ให้เห็นว่า การจัดโปรแกรมทันตศึกษาที่ประยุกต์ทฤษฎีความสามารถตนเองร่วมกับแรงสนับสนุนทางสังคมจากพ่อแม่ มีผลทำให้พฤติกรรมการป้องกันโรคฟันผุและโรคเหงือกอักเสบดีขึ้น ดังนั้นจึง ควรพิจารณานำโปรแกรมนี้ไปประยุกต์ใช้กับนักเรียนในระดับชั้น อื่น ๆ และในโรงเรียนต่าง ๆ ต่อไป